

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет
Навчально-науковий інститут неперервної освіти
Кафедра публічного управління та адміністрування

УЗГОДЖЕНО

Директор ННЦО

Артем СЛЮНЯЄВ

«21» 11 2022 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

Анатолій ПОЛУХІН

«09» 12 2022 р.

Система менеджменту якості

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Публічні фінанси»

Галузь знань: 28 «Публічне управління та адміністрування»

Спеціальність: 281 «Публічне управління та адміністрування»

Освітньо-професійна програма: «Публічне управління та адміністрування»

Форма навчання	Сем.	Усього (год. / кредитів ECTS)	ЛКЦ	ПР.З	Л.З	СРС	ДЗ / РГР / К.р	КР / КП	Форма сем. контролю
Денна	6	105/3,5	34	17	–	54	ДЗ 6 с.	-	Диф. залік 6 с.
Заочна	6,7	105/3,5	8	4	–	93	КР 7 с.	-	Диф. залік 7 с.

Індекс: НБ – 11 - 281/21-2.1.24

НБ – 11 - 281з/21-2.1.24

СМЯ НАУ РП 17.05 (37)–01–2022

Робочу програму навчальної дисципліни «Публічні фінанси» розроблено на основі освітньо-професійної програми «Публічне управління та адміністрування», навчальних та робочих навчальних планів № НБ – 11 - 281/21, № РБ – 11 - 281/22, № НБ – 11 - 281з/21, № РБ – 11 - 281з/22, підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр» за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробив:
професор кафедри, д. держ. упр., доцент

 / Тетяна ГОГОЛЬ /

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри освітньо-професійної програми «Публічне управління та адміністрування», спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» – кафедри публічного управління та адміністрування, протокол № 1 від « 25 » 08 2022 р.

Гарант освітньо-професійної програми / Тетяна ГОГОЛЬ /

Завідувач кафедри / Лариса МЕЛЬНИЧУК /

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради Навчально-наукового інституту неперервної освіти, протокол № 01 від « 07 » 09 2022 р.

Голова НМРР / Наталія ГРУЩИНСЬКА /

Рівень документа – 3б

Плановий термін між ревізіями – 1 рік

Контрольний примірник

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Пояснювальна записка	4
1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни.....	4
1.2. Результати навчання, які дає досягнути навчальна дисципліна	4
1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна.....	5
1.4. Міждисциплінарні зв'язки.....	
2. Програма навчальної дисципліни	5
2.1. Зміст навчальної дисципліни.....	5
2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля.....	5
2.3. Тематичний план.....	7
2.4. Домашнє завдання, завдання на контрольну (домашню) роботу (ЗФН).....	8
2.5. Перелік питань для підготовки підсумкової контрольної роботи.....	8
3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни	9
3.1. Методи навчання	9
3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна)	9
3.3. Інформаційні ресурси в Інтернет	9
4. Рейтингова система оцінювання набутих здобувачем вищої освіти знань та вмінь	9

ВСТУП

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни «Публічні фінанси» розроблена на основі Методичних рекомендацій до розроблення і оформлення робочої програми навчальної дисципліни денної та заочної форм навчання, затверджених наказом ректора від 29.04.2021 № 249/од, та відповідних нормативних документів.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни.

Місце: дисципліна «Публічні фінанси» є важливою складовою формування профілю фахівця у галузі публічного управління та адміністрування і належить до циклу дисциплін професійної підготовки здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування».

Метою навчальної дисципліни є оволодіння здобувачами вищої освіти сучасними теоретичними основами реалізації фінансових відносин, що виникають в процесі формування, розподілу і використання фінансових ресурсів при реалізації державними та місцевими органами влади покладених на них функцій і завдань.

Завданнями навчальної дисципліни є:

- вивчення сутності публічних фінансів та їх елементів, сутності місцевих фінансів і їх місця у складі фінансової системи України;
- засвоєння сутності і складових державних доходів та видатків, механізмів формування державного боргу та державних кредитів;
- вивчення організаційних механізмів управління фінансами та реалізації фінансового контролю;
- формування знань щодо фінансового забезпечення підприємств державної та комунальної форм власності.

1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна.

(ПРН 6) Знати основні нормативно-правові акти та положення законодавства у сфері публічного управління та адміністрування.

(ПРН 16) Використовувати дані статистичної звітності, обліку та спеціальних досліджень у професійній діяльності.

(ПРН 11) Уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції.

(ПРН 8) Розуміти та використовувати технології вироблення, прийняття та реалізації управлінських рішень.

1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна.

(ЗК 1) Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

(ЗК 8) Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

(ЗК 9) Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел

(ФК 4) Здатність використовувати в процесі підготовки і впровадження управлінських рішень сучасні ІКТ.

(ФК 6) Здатність здійснювати інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських процесів із використанням сучасних інформаційних ресурсів та технологій.

(ФК 8) Здатність готувати проекти управлінських рішень та їх впроваджувати.

1.4. Міждисциплінарні зв'язки: Навчальна дисципліна «Публічні фінанси» базується на знаннях таких дисциплін, як «Державне регулювання економіки та економічна політика», «Публічне адміністрування в економічній сфері», «Бюджетна система України» та є основою для дисципліни «Фінанси, гроші та кредит». Крім того, отримані знання можуть бути використані при підготовці кваліфікаційної роботи та практичної діяльності, пов'язаної з публічним управлінням.

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Зміст навчальної дисципліни

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з одного навчального модуля №1 «Основи формування та розподілу публічних фінансів», який є логічною завершеною, самостійною, цілісною частиною навчальної дисципліни, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги модуля

Модуль №1 «Основи формування та розподілу публічних фінансів»

Інтегровані вимоги до модуля №1:

знати:

- теоретичні засади публічних фінансів, інструментарій системного аналізу бюджетних показників;
- сутність публічних фінансів та їх елементів;
- основні принципи, технології, форми, методи, механізми та процедури планування публічних фінансів;
- організаційні механізми управління фінансами та реалізації фінансового контролю;

ВМІТИ:

- розраховувати показники, що характеризують стан, формування та ефективність публічних фінансів;
- оцінювати фактичний стан фінансової системи держави;
- визначати та аналізувати фінансові показники державного та місцевих бюджетів.

Тема 1. Публічні фінанси як складова фінансової системи

Економічна природа та сутність публічних фінансів. Історичні та економічні передумови виникнення фінансів. Специфічні ознаки фінансів, їх суспільне призначення. Поняття та функції публічних фінансів. Поняття та принципи побудови фінансової системи. Підходи до структуризації фінансової системи. Система публічних фондів як матеріальна основа публічних фінансів.

Тема 2. Теоретичні основи публічних фінансів та міжбюджетних відносин

Економічні функції держави. Держава і добробут в системі публічних фінансів. Міжбюджетні відносини як втілення розподілу функцій держави між її рівнями. Концепція реформування міжбюджетних відносин в Україні

Тема 3. Склад та структура публічних фінансів

Характеристика складових публічних фінансів. Закономірності розвитку публічних фінансів в Україні, особливості їх формування та використання. Основні структурні елементи фінансової системи України.

Тема 4. Державна фінансова політика та механізм її реалізації

Фінансова політика як складова частина економічної політики держави. Зміст та завдання фінансової політики. Складові фінансової політики. Типи фінансової політики на різних історичних етапах. Напрямки реалізації державної фінансової політики. Фінансова стратегія і фінансова тактика. Типи регулювання фінансів. Поняття та структура фінансового механізму.

Тема 5. Організаційні основи управління публічними фінансами

Система управління публічними фінансами. Об'єкт і суб'єкт управління. Основні форми, методи та інструменти фінансового впливу. Принципи, на яких базується управління публічними фінансами. Фінансовий апарат та його функції. Організаційна структура фінансової системи України. Фінансові органи та інститути. Особливості управління публічними фінансами у зарубіжних країнах.

Тема 6. Нормативно-правові засади функціонування публічних фінансів

Фінансове право. Джерела фінансового права. Нормативно-правові акти, що регулюють фінансові відносини в Україні. Конституція України як основне джерело фінансового права. Нормативно-правова база управління публічними фінансами в Україні. Міжнародні правові акти у сфері публічних фінансів.

Тема 7. Публічні доходи та ризики формування публічних фінансів

Публічні доходи та методи їх мобілізації. Джерела формування публічних доходів. Основні методи мобілізації публічних доходів: податки, позики та емісії. Теоретичні підходи до визначення та аналізу ризиків публічних фінансів. Завдання та заходи щодо зменшення ризиків публічних фінансів України.

Тема 8. Трансформація державних видатків

Тенденції зміни державних видатків. Рівень державних видатків: теоретичний аспект. Сутність і призначення публічних видатків. Державне споживання. Бюджетне фінансування. Зв'язок функцій держави та публічних видатків. Класифікація видатків.

Тема 9. Фінанси місцевих органів влади

Сутність та призначення місцевих бюджетів. Суть місцевих фінансів, їх склад і роль у здійсненні політики зміцнення економічної самостійності адміністративно-територіальних формувань в умовах ринкових відносин. Функції місцевого бюджету. Засади розмежування доходів і видатків між рівнями бюджетної системи. Доходи місцевих бюджетів. Основні джерела доходів місцевих бюджетів. Видатки місцевих бюджетів. Розмежування видів видатків між місцевими бюджетами. Види міжбюджетних трансфертів та порядок їх надання. Основні напрями зміцнення доходної бази місцевих бюджетів.

Тема 10. Фонди фінансових ресурсів цільового призначення

Сутність фондів фінансових ресурсів цільового призначення. Основні принципи організації централізованих фондів фінансових ресурсів. Необхідність відокремлення державних цільових фондів. Види державних цільових фондів. Пенсійний фонд України. Фонд соціального страхування України. Фонд загальнообов'язкового соціального страхування України на випадок безробіття. Інші фонди цільового призначення.

Тема 11. Державний кредит і державний борг

Економічна суть державного кредиту, його роль у формуванні додаткових фінансових ресурсів держави й покритті бюджетного дефіциту. Функції державного кредиту. Форми державного кредиту. Державні позики. Міжнародний державний кредит. Класифікація державних позик. Управління державним кредитом. Особливості оперативного управління державним кредитом. Ефективність державних кредитних операцій. Державний борг і його обслуговування в Україні. Види державного боргу. Управління державним боргом: основні принципи та методи.

2.3. Тематичний план.

№ пор	Назва теми (тематичного розділу)	Обсяг навчальних занять (год.)	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання

		Усього	Лекції	Лаб./прак. заняття	СРС	Усього	Лекції	Лаб./прак. заняття	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Модуль №1 «Основи формування та розподілу публічних фінансів»									
1.1	Публічні фінанси як складова фінансової системи.	6 семестр			6 семестр				
		6	2	-	4	8	2	-	6
1.2	Теоретичні основи публічних фінансів та міжбюджетних відносин	10	2 2	2	4	7	-	-	7
1.3	Склад та структура публічних фінансів	8	2	2	4	8	2	-	6
1.4	Державна фінансова політика та механізм її реалізації	10	2 2	2	4	7	-	-	7
1.5	Організаційні основи управління публічними фінансами	10	2 2	2	4	7 семестр			
						10	2	-	8
1.6	Нормативно-правові засади функціонування публічних фінансів	8	2	2	4	8	-	-	8
1.7	Публічні доходи та ризики формування публічних фінансів	10	2 2	2	4	10	-	2	8
1.8	Трансформація державних видатків	10	2 2	2	4	8	-	-	8
1.9	Фінанси місцевих органів влади	10	2 2	2	4	10	2	1	7
1.10	Фонди фінансових ресурсів цільового призначення	6	2	-	4	8	-	-	8
1.11	Державний кредит і державний борг	6	2	-	4	8	-	-	8
1.12	Модульна контрольна робота	3	-	1	2	3	-	-	3
1.13	Домашнє завдання/Контрольна (домашня) робота (ЗФН)	8	-	-	8	8	-	-	8
1.14	Підсумкова контрольна робота (ЗФН)					2	-	1	1
Усього за модулем		105	34	17	54	105	8	4	93
Усього за навчальною дисципліною		105	34	17	54	105	8	4	93

2.4. Домашнє завдання, завдання на контрольну (домашню) роботу (ЗФН)

Домашнє завдання, контрольна (домашня) робота (ЗФН) з дисципліни виконується з метою закріплення та поглиблення теоретичних знань та вмінь, набутих здобувачами вищої освіти у процесі засвоєння навчального матеріалу з дисципліни, систематизація отриманих знань у процесі самостійної підготовки у міжсесійний період.

Виконання, оформлення та захист контрольної роботи здійснюється здобувачами вищої освіти в індивідуальному порядку відповідно до методичних рекомендацій.

2.5. Перелік питань для підготовки до підсумкової контрольної роботи

Перелік питань та зміст завдань для підготовки до підсумкової контрольної роботи розробляються провідним викладачем кафедри відповідно до робочої програми, затверджується на засіданні кафедри та доводиться до відома здобувачів вищої освіти.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

При вивченні навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:

- словесні (пояснення, бесіда, дискусія, діалог);
- наочні (демонстрація, ілюстрація);
- практичні (рішення задач, ділові ігри).

Також для активізації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти під час вивчення даної навчальної дисципліни використовуються такі навчальні технології як робота в малих групах, кейси, семінар-дискусія, рольова гра тощо.

3.2. Рекомендована література

Базова література

3.2.1 Василик О. Д. Державні фінанси України : підручник / О. Д. Василик, К. В. Павлюк. К. : Центр навчальної літератури, 2014. 608 с.

3.2.2. Державні фінанси : підручник / І. Г. Ткачук. - Івано-Франківськ : Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника, 2015. - 510 с.

3.2.3. Дегтяр А. О. Публічні фінанси : навч. посібн. / А. О. Дегтяр, М. В. Гончаренко, О. С. Лесная. Х. : С. А. М., 2011. 512 с.

3.2.4. Луніна І. О., Бондарук Т. Г. Публічні фінанси та міжбюджетні відносини: навч. посіб. Київ: ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2019. 304 с.

Допоміжна література

3.2.5 Місцеві фінанси : навч. посібн. / Н. І. Власюк, Т. В. Мединська, М. І. Мельник. К. : Алерта, 2011. 328 с.

3.2.6. Розпутенко І. В. Публічні фінанси : навч. посіб. до дисципліни “Публічні фінанси” / І. В. Розпутенко. К. : НАДУ, 2008. 48 с.

3.2.7. Молдаван О.О. Державні фінанси України: досвід та перспективи реформ: [монографія] / О.О. Молдаван. К.: НІСД, 2011. 380 с.

3.3. Інтернет-ресурси

3.3.1. www.rada.gov.ua

3.3.2. www.president.gov.ua

3.3.3. www.kmu.gov.ua

3.3.4. www.lib.nau.edu.ua/main/

3.3.5. Інститут бюджету та соціально-економічних досліджень: офіційний сайт. URL: www.ibser.org.ua

3.3.6. Фінансовий портал. Банківські новини. Статистика банківського сектору України URL: <http://minfin.com.ua/>

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ

4.1. Оцінювання окремих видів виконаної здобувачами вищої освіти навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл.4.1.

Таблиця 4.1

Вид навчальної роботи	Мак кількість балів	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Модуль № 1 «Основи формування та розподілу публічних фінансів»		
Виконання практичних завдань (2 б. х 20 завдань)	40	30
Домашнє завдання / контрольна (домашня) робота	40	40
<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи здобувач вищої освіти має набрати не менше</i>	48	-
Виконання модульної контрольної роботи /підсумкова контрольна робота (ЗФН)	20	30
Усього за модулем №1	100	100
Усього за дисципліною	100	100

Залікова рейтингова оцінка визначається (в балах та за національною шкалою) за результатами виконання всіх видів навчальної роботи протягом семестру.

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються здобувачу вищої освіти, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку.

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих за окремі види виконаної навчальної роботи, становить модульну рейтингову оцінку.

4.4. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка дорівнює модульній рейтинговій оцінці.

4.5. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки студента, наприклад, так: **92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./E** тощо.

4.6. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці. Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплома.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Публічні фінанси»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 17.05 (37)–01-2022
		стор. 11 з 11	

(Ф 03.02 – 01)

АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№ прим.	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки
1	03.02	09.12.22	Федоренко К.А.		

(Ф 03.02 – 02)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№ пор.	Прізвище ім'я по батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище ім'я по батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ змін	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				
Узгоджено				